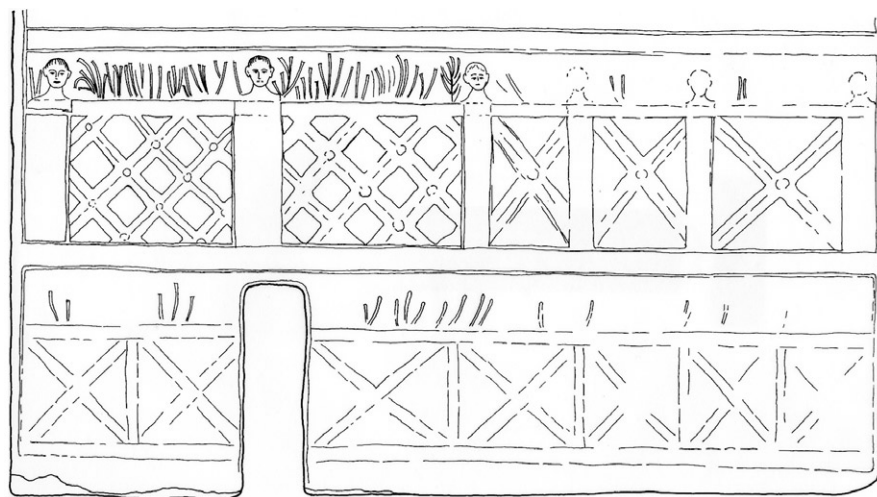

У СЛАВУ
СВЕТОГ ЦАРА КОНСТАНТИНА
И ЦАРИЦЕ ЈЕЛЕНЕ

IN GLORY OF ST. EMPEROR
CONSTANTINE THE GREAT
AND EMPRESS HELENA

Сл. 1: Отварање симпозијума, проф. др Вера Битракова Грозданова (Скопље)
 Fig. 1: Opening of the Symposium, Prof. Dr. Vera Bitrakova Grozdanova (Skopje)

Тиме Универзитет открива намеру да све те прозоре једног дана отвори, како је лепо рекао нобеловац Иво Андрић, далеке 1965. године, приликом отварања Универзитета у Нишу.

За научно вредновање симпозијума иза кога сада стоји ауторитет Универзитета у Нишу, као и за све оне истакнуте научне раднике који су до сада учествовали на нишком конгресу византолога, а било их је више од 250, чији су ауторитети допринели угледу и значају симпозијума, то је највећа награда. За радну групу Научног одбора (арх. Јован Мандић, др Властимир Ђокић, др Хранислав Анђелковић, мр Миша Ракоција, др Франц Цурк, Милица Тодоровић, Марица Максимовић, др Горан Максимовић, др Димостенис Стратигопулос, Ирена Љубомировић, мр Момир Васов, Елена Васић Петровић, Тамара Миленковић), то је потврда доброг и квалитетног рада

are gathered by this symposium: history of art, archeology, classic philology, theology. In this way, the University reveals the intention to open all those windows one day, as the Nobel Prize winner, Ivo Andrić said in distant 1965, on the occasion of opening the University in Niš.

For scientific evaluation of the Symposium, behind which stands the authority of the University in Niš, as well as for all the remarkable scientific workers who, so far, have participated the Niš Convention of Byzantinists, and there were more than 250 of them, whose authority contributed to the reputation and significance of the Symposium, that is the biggest reward. For the Scientific Board Working Group (architect Jovan Mandić, Ph.D Vlastimir Đokić, Ph.D Hranislav Anđelković, M.A. Miša Rakocija, Ph.D Franc Curk, Milica Todorović, Marica Maksimović, Ph.D Goran Maksimović, Ph.D Dimostenis Stratigopulos, Irena Ljubomirović,

Сл. 2: Учесници симпозијума
Fig. 2: Participants of the Symposium

на организацији и осмишљавању симпозијума. Градска општина Медијана на челу са председником г. Радославом Ћирковићем, може да буде поносна што је препознала значај симпозијума „Ниш и Византија“, чија је подршка од посебног значаја.

Сва знања углених гостију усмерена су уздицању лика и дела светог цара Константина и царице Јелене, са јасним циљем да се укаже на значај и Ниша и Византије за свеколики хришћански свет и европскенароде. Морамо увек имати на уму да су, захваљујући једном Нишлији, императору Константину Великом, европски народи духовно

М.А. Momir Vasov, Elena Vasić Petrović, Tamara Milenković), this is the confirmation of good quality work on the Symposium organization and design. The city municipality of Medijana headed by the President, Mr. Radoslav Ćirković, can be proud that it recognized the importance of the Symposium „Niš and Byzantium“, which support is of special significance.

Complete knowledge of the respected guests is directed towards glorification of figure and deeds of the Saint Emperor Constantine and the Empress Helen, clearly aiming at pointing out the significance of Niš and Byzantium for the whole Christian

Сл. 3: Обилазак споменика културе, Латинска црква у Горњем Матејевцу
 Fig. 3: Visit to the cultural monuments, the Latin Church in Gornji Matejevac

и културно обједињени. Зато није чудно, што је, од оног тренутка када је у Нишу рођен свети цар Константин, уз име града додат, бележе стари хроничари, данас помало заборављен епитет *славни*, који му поново враћају својим присуством и сазнањима еминентни истраживачи.

На самом почетку присутне су пријатно изненадили узвишени гласови чланова хора цркве св. Николе, који су са галерије свечане сале Универзитета премијерно извели Оду о светом цару Константину, аутора Новака Радуловића.

Симпозиум „Ниш и Византија VII“, као и сви предходни, започео је рад са Благословом Његовог Преосвештенства Епископа нишког

world and people of Europe. We must always have in mind that thanking to one citizen of Niš, to the Emperor Constantine the Great, the people of Europe have been culturally and spiritually united. So, it is no wonder that, as it had been witnessed by the ancient chroniclers, from the moment when the Saint Emperor Constantine was born in Niš, nowadays a little bit forgotten epithet *glorious* was added to the name of the town, the one that has been given back to the town again, by the presence and knowledge of the distinguished researchers.

At the very beginning, the people present there were pleasantly surprised by sublime voices of St. Nikola quire members, who, from the gallery of the University Solemn Hall,

Господина Иринеја. Свечаност отварања симпозијума настављена је речима добродошлице градоначелника г. Смиљка Костића. Испред Универзитета, преневши поздрав ректора др Радослава Бубња, присутнима се обратила проректорка др Биљана Предић. Симпозијум је отворила проф. др Вера Битракова Грозданова (Скопље). Зборник радова Ниш и Византија VI и његову електронску верзију (CD) са прошлогодишњег окупљања, бираним речима је представио проф. др Александар Поповић (Београд): *„Усудићу се да приметим да је научни ниво скупа из године у годину све виши и да је од помало ентузијастичког почетка прерастао у озбиљан конгрес на коме би граду Нишу могли позавидети многи центри са дужом и развијенијом научном и културном традицијом. О томе сведочи и све већи број гостију из иностранства, који је надмашио број домаћих учесника. У почетку ми се чинило да је идеја о одржавању ових скупова све до 2013. године преамбициозна, па, бићу искрен, чак и занесењачка. Међутим, сада када се стигло до пола пута, не само да сам уверен да ћемо у Нишу бити и 3. јуна 2013, него ми се чини да је у круговима медијевиста већ постала ствар престижа да се на њему учествује. Желим организаторима да се 2013. године отимамо о част и привилегију да будемо позвани на конгрес „Ниш и Византија“.“*

На крају рада учесници симпозијума су обишли базилику са мартиријумом, Латинску цркву у Горњем Матејевцу и цркву Св. Јована у селу Орљане. Упознавање са овим објектима који су препознатљив знак Ниша ван граница наше

premierely performed the Ode to St. Emperor Constantine, whose author was Mr. Novak Radulović.

Symposium “Niš and Byzantium VII”, like all the previous ones, started its work with the Blessing of His Grace, Bishop of the Niš Eparchy Mister Irinej. The Symposium opening ceremony continued by the welcoming speech of the City Major, Mr. Smiljko Kostić. The University representative, Provost Ph.D. Biljana Predić, addressed the present guests, passing them greetings of the Rector, Ph.D. Radoslav Bujanj. The Symposium was opened by Prof. Dr. Vera Bitrakova Grozdanova (Skopje). The Collection of Works Niš and Byzantium VI and its electronic version-CD of the last Symposium was presented, in carefully chosen words, by Prof. Dr. Aleksandar Popović (Belgrade): *“I will be free to say that a scientific level of the Symposium is higher every year and that, from its slightly enthusiastic beginning, it grew into a serious congress, for which many centers with older and more developed cultural tradition could envy the city of Niš. This is also supported by the fact that there are more and more guests coming from abroad, exceeding the number of the inland participants. At the beginning it seemed to me that an idea of organizing these Symposiums until 2013 was too ambitious, and, to be sincere, even enthusiastic. However, now that we have passed half of the way, not only that I firmly believe we will be in Niš on June 13, 2013 but I also think that in medievalists’ circles it has become a matter of prestige to participate in this Symposium. I wish to the organizers that in 2013 we vie for honor and privilege to be invited to the Symposium “Niš and Byzantium”.*

земље, био је добар повод да се на терену покрене расправа о развоју византијске архитектуре на овим просторима, али и шта учинити да локална јавност сагледа њихов значај и више се заинтересује за њих.

Према мишљењу учесника, научни ниво изложених радова на овогодишњем скупу је изузетно висок. Репрезентативни зборник у коме ће се реферати наћи, његова електронска верзија (CD), заједно са презентацијом на сајту (<http://www.ni.rs/byzantium/>), као и сви предходни, умногоме ће допринети да славни град Ниш заузме видно место на културној мапи Европе. Симпозијум Ниш и Византија је угледни међународни научни скуп византолога, са којим град Ниш са поносом може да обележи годишњицу Миланског едикта 2013. године. Извесно је, уз мало труда, да ће се овој прослави придружити и завршетак цркве Св. цара Константина и царице Јелене, која се реализује према пројекту арх. Јована Мандића. У сваком случају, на нама је да стечено сачувама и омогућимо да се сваке године истакнути византолози окупе у граду Нишу, који својим знањем граде вечни храм у славу светог цара Константина и царице Јелене.

Изузетновеликоинтересовање за нишки симпозијум приморало је организатора да од 54 пријављена реферата позове 36 учесника. Због ограниченог буџета морали смо да се одрекнемо једнако квалитетних реферата. Научни обор се и овом приликом ауторима извињава у нади да ће нас разумети и следеће године својим присуством дати допринос значају и угледу симпозијума „Ниш и Византија“. Ове године реферате

At the end, the Symposium participants visited the basilica with martyrium, the Latin Church in Gornji Matejevac and the Church of St. John in the village of Orljane. Visiting these places which make Niš recognizable abroad, was nice occasion to initiate there, in the field, discussion about development of Byzantium architecture in these regions, but also about what should be done in order that the local public recognizes their importance and shows more interest.

In the participants' opinion, a scientific level of the works presented at this Symposium is extremely high. The representative Collection of works, where the papers will be presented, its electronic version (CD), together with the website presentation on <http://www.ni.rs/byzantium/>, as all the previous ones, will contribute a lot so that the glorious city of Niš occupies prominent position at the cultural map of Europe. The Symposium Niš and Byzantium is a respectable international scientific gathering of Byzantinists, by which the city of Niš can celebrate with pride the anniversary of the Milan Edict in 2013. It is certain that, with some efforts, this celebration would be followed by finalizing the construction of the Church of St. Emperor Constantine and the Empress Helen, which is carried out by design of the architect Jovan Mandić. However, it is upon us to preserve what we had acquired and to make it possible for distinguished Byzantinists, who by their knowledge build eternal temple to the glory of St. Emperor Constantine and the Empress Helen, to gather together every year in the city of Niš.

Extremely big interest for the Niš Symposium coerced the organizer into inviting 36 participants instead

су излагали истраживачи из Велике Британије (3), Италије (3), САД (1), Румуније (1), Грчке (6), Мађарске (1), Бугарске (4), Македоније (2) и Србије (15). То што је већи број страних учесника од оних из наше земље, најречитије указују на значај и стечени углед научног скупа „Ниш и Византија“, док речи проф. др Керолин Снајвли (Гетисбург колеџ, САД) то и потврђују: *„Ова серија научних скупова започета 2002. године, постала је позната на целом Балкану и шире. Научници из различитих делова света долазе да лично учествују, слушају излагања о многим темама и стичу сазнања о историји и споменицима Ниша и његове околине. Уредно објављивање зборника радова са сваког симпозијума, у атрактивној књизи и у погодном електронском облику на Интернету, чини радове са симпозијума лако доступним широком аудиторијуму. Спонзорисући овај годишњи симпозијум и његове публикације, Град Ниш се прославио или, што би се у маниру енглеског језика рекло, истакао на мапи света.“*

Миша Ракоција

of 54 signed up papers. Due to the limited budget, we had to give up papers of the equally good quality. On this occasion, the Scientific Board again apologizes to the authors hoping that they will understand and that, by their presence next year, they will contribute to the significance and reputation of the Symposium “Niš and Byzantium”. This year, the papers were presented by researchers coming from Great Britain (3), Italy (3), the USA (1), Romania (1), Greece (6), Hungary (1), Bulgaria (4), Macedonia (2) and Serbia (15). The fact that number of participants coming from abroad is bigger than those coming from our country, demonstrates best the importance and acquired reputation of the scientific gathering “Niš and Byzantium”, while words of Prof. Dr. Carolyn Snively (Gettysburg College, USA) also confirm that: *“This series of the scientific gatherings which started in 2002 became well known all over the Balkans and wider. Scientists from all over the world come here to participate personally, listen to presentations on many subjects and acquire knowledge about history and monuments of Niš and its surrounding. Regular publishing of each of the Symposiums Collection of Works in an attractive book and adequate electronic form on the Internet makes the Symposium works easily accessible to the wide auditorium. By sponsoring this annual Symposium and its publications, the city of Niš became famous, or, to say it in an English language manner, stood out at the world map.”*

Miša Rakocija

